

Sygn. akt V U 269/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2022 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2022 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

prawo do rekompensaty

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia (...) r. sygn.: (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy S. S. prawo do rekompensaty,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy S. S. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

Sygn. akt V U 269/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) roku organ rentowy odmówił S. S. prawa do rekompensaty, podnosząc iż nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnym charakterze. Do szczególnego charakteru pracy ZUS zaliczył wnioskodawcy łącznie 13 lat, 3 miesiące i 25 dni tj. okres od m1 maja 1983 roku do 15 grudnia 1991 roku oraz od 1 grudnia 1993 roku do 28 lutego 1994 roku

W odwołaniu od powyższej decyzji pełnomocnik S. S. wniósł o jej zmianę i przyznanie wnioskodawcy prawa do rekompensaty po zaliczeniu do pracy w szczególnym charakterze okresu pracy w charakterze dziennikarza od 1 sierpnia 1980 roku do 30 kwietnia 1983 roku w (...) W. oraz od 1 czerwca 1995 roku do 31 października 1996 roku w Przedsiębiorstwie Usługowym (...).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, że w spornych okresach wnioskodawca nie był zatrudniony w redakcjach dzienników, czasopiśmie, w radiu telewizji oraz w organach prasowych, informacyjnych, publicystycznych albo fotograficznych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. S., urodzony w dniu (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę z rekompensatą z tytułu pracy w szczególnym charakterze -dziennikarz.

(dowód- wniosek emerytalny – k. 1-5 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia (...) roku organ rentowy przyznał S. S. prawa do emerytury od (...) roku oraz odmówił prawa do rekompensaty z uwagi na brak 15-letniego okresu pracy w szczególnym charakterze. ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnym charakterze jedynie okres od 1 maja 1983 roku do 15 grudnia 1991 roku.

(dowód: decyzja – k.15-16 akt emerytalnych)

W dniu 15 lutego 2022 roku S. S. wniósł odwołanie od decyzji z (...) roku.

(dowód: odwołanie – k. 20 akt emerytalnych)

Na skutek wniesionego odwołania ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnym charakterze dodatkowo okres od 1 maja 2000 roku do 30 czerwca 2005 roku w Spółce z oo (...) i ponownie odmówił prawa do rekompensaty, z uwagi na to, że staż pracy w szczególnym charakterze wyniósł 13 lat, 3 miesiące i 25 dni.

(dowód: zaskarżona decyzja- k. 24 akt emerytalnych)

W okresie od 1 sierpnia 1980 roku do 30 kwietnia 1983 roku S. S. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę z dziennikarzem przez Zakłady (...) w T. w pełnym wymiarze w redakcji gazety (...) na stanowisku młodszego redaktora, od 1 września 1980 roku redaktora , od 1 lutego 1982 roku redaktora naczelnego.

(dowód:)

Do podstawowych obowiązków wnioskodawcy na stanowisku młodszego redaktora i redaktora należało:

- pisanie informacji, sprawozdań, reportaży, artykułów
- obsługiwanie narad, zebra oraz innych zakładowych i miejskich imprez
- składanie materiału redakcyjnego.

Do podstawowych obowiązków wnioskodawcy na stanowisku redaktora naczelnego należało:

- kierowanie pracą zespołu redakcyjnego, który składał się z 3-4 osób
- praca koncepcyjna nad wypracowaniem merytorycznego i formalnego kształtu każdego numeru gazety oraz planu tematycznego numeru
- dbałość o terminowy skład i druk gazety
- planowanie obowiązków i egzekwowanie realizacji zadań przydzielonych pracownikom redakcji,
- stała współpraca z kolegium redakcyjnym, rozwijanie form kontaktu z korespondentami i czytelnikami, stała troska o rozwój prenumeraty
- dziennikarska adiustacja wszelkich materiałów redakcyjnych
- wycena materiałów redakcyjnych

Dodatkowo wnioskodawca sam pisał artykuły prasowe do gazety (...).

Wnioskodawca był objęty Układem Zbiorowym Dziennikarzy.

Gazeta (...) była dwutygodnikiem.

(dowód: świadectwo pracy – k. 7 akt emerytalnych, umowy o pracę z dziennikarzem – akta osobowe, artykuły prasowe – k. 32-63 akt, zeznania świadka J. M. – protokół rozprawy z dnia 4 października 2022 roku, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z 9 grudnia 2022 roku)

W dniu 1 stycznia 1991 roku do 3 kwietnia 2000 roku wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą. W jej ramach prowadził redakcję (...) „(...)”, której był redaktorem naczelnym.

W okresie od 1 czerwca 1995 roku do 31 października 1996 roku wnioskodawca przeniósł prawa do gazety(...)” na Przedsiębiorstwu Usługowe (...) w P. W zamian za to, P. R. zatrudniło wnioskodawcę na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze dziennikarza. Wnioskodawca pracował tam od 1 czerwca 1995 roku do 31 października 1996 roku. Do jego stałych obowiązków należało redagowanie gazety „(...)”

(dowód: umowa o pracę, świadectwo pracy – akta osobowe, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z 9 grudnia 2022 roku)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 965 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 21 ust. 2). Przy czym rozchodzi się tu wyłącznie o emeryturę wcześniejszą, a nie w powszechnym wieku emerytalnym

Przepis art. 23 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 23 ust. 2).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnym charakterze jako dziennikarz w rozumieniu art. 32 ustęp 3 pkt 4 ustawy emerytalnej.

Stosownie do art. 32 ust. 3 pkt 4 ustawy emerytalnej za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się dziennikarzy zatrudnionych w redakcjach dzienników, czasopism, w radiu, telewizji oraz w organach prasowych, informacyjnych, publicystycznych albo fotograficznych, objętych układem zbiorowym pracy dziennikarzy (art. 32 ust. 3 pkt 4 ustawy).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w art. 32 ustęp 3 pkt 4 ustawy emerytalnej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W rozpoznawanej sprawie „dotychczasowe przepisy” to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym

na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Stosownie do § 13 cytowanego wyżej rozporządzenia dziennikarz **zatrudniony** w redakcjach dzienników, czasopism, w radiu, telewizji oraz w agencjach prasowych, informacyjnych, publicystycznych albo fotograficznych, objęty układem zbiorowym pracy dziennikarzy, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn w czasie wykonywania pracy dziennikarskiej,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy dziennikarskiej.

Z art. 7 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. z 2013 r. poz. 771 ze zm.) wynika, że dziennikarzem jest osoba zajmująca się redagowaniem, tworzeniem lub przygotowywaniem materiałów prasowych, **pozostająca w stosunku pracy z redakcją albo zajmująca się taką działalnością na rzecz i z upoważnienia redakcji.**

Zgodnie zaś z art. 7 ust 2 pkt 8 ustawy Prawo prasowe redakcją jest jednostka organizująca proces przygotowywania (zbierania, oceniania i opracowywania) materiałów do publikacji w prasie.

Pracę dziennikarza w rozumieniu art. 32 ustęp 3 pkt 4 ustawy emerytalnej wnioskodawca wykonywał niewątpliwie w pierwszym spornym okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) W. w okresie od 1 sierpnia 1980 roku do 30 kwietnia 1983 roku. W w/w spornym okresie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę z dziennikarzem w redakcji gazety zakładowej (...), która była własnością (...) W. kolejno na stanowisku młodszego redaktora, redaktora, a od lutego 1982 roku redaktora naczelnego gazety. Pomimo zmiany nazwy stanowiska pracy wnioskodawca cały czas wykonywał pracę dziennikarską, gdyż zajmował się zbieraniem, przygotowywaniem i redagowaniem materiałów prasowych, także jako redaktor naczelny gazety. Był także objęty układem zbiorowym pracy dziennikarzy. W tym zatem okresie wnioskodawca niewątpliwie wykonywał pracę w szczególnym charakterze.

Brak natomiast podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do szczególnego stażu okresu od 1 czerwca 1995 roku do 31 października 1996 roku. W tym bowiem okresie wnioskodawca nie pozostawał w stosunku pracy z redakcją gazety. Wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez Przedsiębiorstwo Usługowe (...), które przejęło od wnioskodawcy prawa do stworzonej przez niego gazety „(...)”. Właścicielem tej gazety postawał cały czas wnioskodawca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, której nie zawiesił także w okresie spornego zatrudnienia. Wnioskodawca w spornym okresie występował w podwójnej roli jako właściciel gazety oraz pracownik zatrudniony w charakterze redaktora naczelnego. Wnioskodawca pełnił funkcję redakcji, gdyż był osobą organizującą proces przygotowywania (zbierania, oceniania i opracowywania) materiałów do publikacji w prasie. Wnioskodawca wykonywał zatem pracę dziennikarską na własną rzecz, w ramach prowadzonej na własny rachunek działalności gospodarczej, gdyż nie pozostawał w stosunku pracy z żadną redakcją, ani też nie zajmował się działalnością

dziennikarską na rzecz i z upoważnienia redakcji. Wnioskodawca jako osoba prowadząca działalność gospodarczą wykonywał pracę dziennikarza na swój własny rachunek. Okoliczności tej nie zmienia fakt zatrudnienia wnioskodawcy na umowę o pracę.

Biorąc jednak pod uwagę, że po zaliczeniu wnioskodawcy do pracy w szczególnym charakterze okresu od 1 sierpnia 1980 roku do 30 kwietnia 1983 roku legitymuje się on szczególnym stażem pracy wynoszącym ponad 15 lat, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.